KONFERENCJA

Kontrola udzielania zamówień publicznych – studium przypadków i doświadczenia organów kontroli

Warszawa, 24 listopada 2026 r.

Nieprawidłowości w zamówieniach publicznych współfinansowanych ze środków UE z perspektywy MFiPR – kontrole projektów infrastrukturalnych

Paweł Lewandowski
Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
Departament Programów Infrastrukturalnych

Kontrole projektów unijnych w perspektywie 2021-2027

- Kontrole realizowane są w oparciu o:

- Ustawę wdrożeniową

  Ustawa o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1733)

- Wytyczne MFiPR

  Wytyczne dotyczące kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021–2027

- Zalecenia i inne dokumenty programowe

- Umowę o dofinansowanie projektu

Kontrole projektów unijnych w perspektywie 2021-2027

- Podmioty kontrolowane:
  - **Beneficjenci**
  - **Wnioskodawcy**
  - Partnerzy
  - Podmioty upoważnione do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych
  - Uczestnicy projektu
  - Grantobiorcy i ostateczni odbiorcy wsparcia
  - Wykonawcy i podwykonawcy

Kontrole projektów unijnych w perspektywie 2021-2027

- Podmioty inne niż Beneficjent są obowiązane **udzielić wyjaśnień** lub udostępnić instytucji kontrolującej **dokumenty** dotyczące realizacji projektu:

  w celu potwierdzenia prawidłowości i kwalifikowalności poniesionych wydatków, w związku z podejrzeniem wystąpienia nadużycia finansowego lub złożenia przez beneficjenta niewystarczających wyjaśnień

  (art. 25 ust. 10 ustawy wdrożeniowej)

Kontrole zamówień w programie FEnIKS

(Fundusze Europejskie na Infrastrukturę Klimat i Środowisko)

Kontrola procedur zawierania umów (pzu)

Zalecenia w zakresie kontroli i nieprawidłowości w ramach programu FEnIKS 2021-2027
(wersja z lipca 2025 r.)

oraz

zał. nr 1 pt. *Reguły prowadzenia kontroli procedur zawierania umów dla zadań objętych projektem.*

Rodzaje kontroli projektów

W trakcie realizacji projektu

Na zakończenie realizacji projektu (msce/dok)

Trwałości projektu

Projektów zaawansowa-nych finansowo

Wszcz. wskutek informacji o nadużyciu

Wizyty monitoringowe

Krzyżowe

Wniosków o płatność

Instrumentów finansowych

PZU - Zamówień (publicznych, poza PZP)

Inne (procedur OOŚ, PP, ochr. danych osob., kontroli wew.)

Kontrola procedur zawierania umów (pzu)

Obejmują:

- Procedury wynikające z ustawy prawo zamówień publicznych oraz
- Procedury wynikające z Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 (zasada konkurencyjności) od wartości 80.000 zł netto.

Kontrola procedur udzielania zamówień publicznych

Kontrola umów nie objętych zakresem stosowania ustawy Pzp

Kontrola procedur zawierania umów (pzu)

- Kontrola prowadzona **na dokumentach:**
  - oryginały, kopie potwierdzone za zgodność z oryginałem, w wersji elektronicznej w postaci skanów
- z wykorzystaniem list sprawdzających

Planowe

Doraźne

Kontrola procedur udzielania zamówień publicznych

- Weryfikacja, czy nie doszło do naruszenia prawa (UE lub krajowego) w dziedzinie zamówień publicznych lub przepisów oraz zasad **obejmujących skutki finansowe dla beneficjenta (tzw. korekty)**
- **ex ante** (prewencyjne, przed wszczęciem postępowania albo przed podpisaniem umowy z wykonawcą) lub
- **ex post** (po podpisaniu umowy z wykonawcą),

Ex ante

Ex post

Kontrola procedur udzielania zamówień publicznych

- zgodność z prawem, w szczególności:
- **zasada uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców** (przepisy krajowe i UE)
- Koncentrują się na zagrożeniu możliwości uznania wydatków za **kwalifikowalne w całości lub części** (naruszenia wywołujące skutki finansowe – tzw. korekty)
- wystąpienie symptomów **nadużycia finansowego**

Kontrola pzu vs. ocena kwalifikowalności

- zgodność z umową o dofinansowanie, w szczególności:
  - zgodność zakresu zamówienia **z zakresem projektu**
  - zgodność z zasadami **kwalifikowania wydatków**

- Każdy wydatek jest oceniany pod kątem kwalifikowalności, w tym czy został dokonany w sposób **przejrzysty, racjonalny i efektywny**

- W zamówieniach publicznych na ustawie PZP istnieje domniemanie efektywności wydatku

Rodzaje kontroli zamówień publicznych

- Zamówienia o wartości:
  - Równej lub powyżej kwot dla kontroli uprzedniej Prezesa UZP (rob. bud. – 20 mln EUR, d/u – 10 mln EUR)
  - Poniżej kwot dla kontroli uprzedniej Prezesa UZP

Równe lub powyżej 20/10 mln EUR	Poniżej 20/10 mln EUR

Kontrola zamówień o wartości równej lub powyżej 20 mln/10 mln

- Instytucja kontrolująca:
  - **uwzględnia** fakt obligatoryjnej kontroli uprzedniej (ex ante) prowadzonej przez **Prezesa UZP**
  - **odstępuje od sprawdzenia zgodności postępowania z przepisami ustawy Pzp.**
- Po otrzymaniu informacji o wyniku kontroli od Prezesa UZP, instytucja kontrolująca:
  - analizuje stwierdzone naruszenia

w szczególności pod kątem występowania naruszeń mogących skutkować uznaniem wydatków w całości lub części za niekwalifikowalne (naruszenia wywołujące skutki finansowe – tzw. korekty)

Kontrola zamówień o wartości równej lub powyżej 20 mln/10 mln

- Instytucja kontrolująca bada:
  - zgodność zakresu zamówienia z zakresem projektu oraz
  - zgodność z zasadami kwalifikowania obowiązującymi dla FEnIKS 2021-2027

  - w trybie kontroli na miejscu bądź kontroli WoP

Kontrola zamówień poniżej 20 mln/10 mln

- Kontrola zgodności z procedurą udzielania zamówień publicznych

Kontrola dokumentów:

- kontrola (siwz)/(swz), ogłoszenia o zamówieniu, zaproszenia do negocjacji lub inne dokumenty

- Kontrola zgodności zakresu zamówienia z zakresem projektu oraz
- Kontrola zgodności z zasadami kwalifikowania obowiązującymi dla FEnIKS 2021-2027

Kontrola zamówień poniżej 20 mln/10 mln

☐ Kontrola zgodności z procedurą (zam. publ.) obejmuje:

- kompletność dokumentacji
- prawidłowość ustalenia wartości zamówienia
- prawidłowość opisu przedmiotu zamówienia (preferencje wykonawców i zasada proporcjonalności (adekwatność do potrzeb))
- istotne postanowienia umowy (ogólne warunki umowy albo wzoru umowy)
- prawidłowość wyboru trybu udzielenia zamówienia (ocena przesłanek zastosowania trybu udzielenia zamówienia)
- warunki udziału w postępowaniu (ocena pod kątem ograniczenia konkurencji lub preferowania konkretnych wykonawców)

Kontrola zamówień poniżej 20 mln/10 mln

- czy dokumenty żądane na potwierdzenie spełnianie warunków udziału w postępowaniu są niezbędne
- protokół postępowania o udzielenie zamówienia publicznego
- prawidłowość dokonania ogłoszenia o zamówieniu
- zgodności umowy z warunkami w siwz/swz i treścią wybranej oferty (ex post)
- obowiązujące i stosowane przez beneficjenta wewnętrzne regulacje w zakresie udzielania zamówień publicznych (regulaminy, instrukcje)
  – nadrzędna rola zgodności z prawem oraz zasadami zawierania umów (wytyczne, uod)

Pozostałe kontrole procedur zawierania umów w FEnIKS

Kontrole projektów zaawansowanych finansowo

- dotyczy umów zawartych przed podpisaniem UoD
- prowadzona przed pierwszym rozliczeniem wydatków
- poprzedzona analizą ryzyka w celu wytypowania projektów i umów do kontroli projektu zaawansowanego finansowo

- Próba:

- umowy na podstawie *ustawy Pzp:* kontrola obejmuje co najmniej **1 umowę** zawartą na najwyższą kwotę + **wszystkie** postępowania prowadzone w trybie niekonkurencyjnym
- umowy poza ustawą Pzp: kontrola obejmuje 1 umowę zawartą na najwyższą kwotę

Kontrola umów nie objętych zakresem stosowania ustawy Pzp

Kontrola ex ante i ex post obejmuje:

- zgodność z zasadami zawierania umów obowiązującymi dla FEnIKS 2021-2027
- obowiązujące i stosowane przez beneficjenta wewnętrzne regulacje w zakresie udzielania zamówień publicznych (regulaminy, instrukcje)

W szczególności sprawdzeniu podlega zgodność z zasadami zawierania umów obowiązującymi dla FEnIKS 2021-2027.

- weryfikację czy nie doszło do naruszeń, które mogą wywoływać skutki finansowe (korekty w Taryfikatorze)

Kontrola zmian do umów i zamówień w trybach niekonkurencyjnych

- Obejmuje **100%** wydatków przedstawianych do rozliczenia we wnioskach o płatność,
- w szczególności dotyczy zmian zwiększających wartość :
  - zamówienia na roboty budowlane wynikające z likwidacji rozbieżności między projektem budowlanym a przedmiarem robót (kosztorysem)
  - umowy będącego skutkiem zawarcia zmiany umowy (aneksu)
  - wynagrodzenia wykonawcy w zakresie wprowadzenia robót zamiennych/robót dodatkowych
- obligatoryjna kontrola przed zatwierdzeniem WoP
- Badane jest pełne uzasadnienie faktyczne i prawne dla zastosowania trybu niekonkurencyjnego

Taryfikator

Punkty zwrotne dla kontroli

Publikacja ogłosz./podpisanie umowy o zamów.
–
naprawa

Podpisanie umowy o dofinansowanie
–
wyłączenie z proj.

Rozliczenie wydatków we WoP
–
pomniejszenie

Wszczęcie kontroli przez służby audytowe (KE, ETO, IA)

Poświadczenie wiarygodności rozliczeń (15 lutego)
–
wykrycie/zgłoszenie

Taryfikator

☐ Taryfikator KE

Decyzja Komisji **z dnia 14 maja 2019 r.** ustanawiająca *Wytyczne dotyczące określania korekt finansowych dokonywanych w odniesieniu do wydatków finansowanych przez Unię w przypadku nieprzestrzegania mających zastosowanie przepisów dotyczących zamówień publicznych* Nr C (2019) 3452

Stawki korekt: 5%, 10%, 25%, 100%, 100%+25%

☐ Taryfikator krajowy

- Opracowany na podstawie ww. Taryfikatora KE
- Dotyczy zarówno zamówień opartych na ustawie PZP, jak i zasady konkurencyjności

Wytyczne MFiPR dotyczące sposobu korygowania nieprawidłowości na lata 2021-2027

Taryfikator

- **Ogłoszenie o zamówieniu i specyfikacje zamówienia:**

m.in. brak publikacji ogłoszenia, sztuczny podział zamówienia, nieprawidłowe określenie terminów lub dyskryminujące warunki udziału, niewystarczające określenie przedmiotu zamówienia

- **Kwalifikacja oferentów i ocena ofert:**

m.in. zmiana warunków udziału lub kryteriów oceny ofert po otwarciu ofert, nieuzasadnione odrzucenie oferty, Brak przejrzystości lub nierówne traktowanie podczas oceny, zmiana oferty podczas oceny, konflikt interesów.

- **Realizacja zamówienia**

m.in. niedozwolona zmiana zamówienia (100%+25%), niedozwolone zamówienia dodatkowe (100%)

Taryfikator

Cel:

- Zwiększenie pewności prawnej dla państw członkowskich
- Zapewnienie proporcjonalności

- Korekty stosuje się , gdy nieprawidłowość wywołuje lub mogłaby wywołać skutki finansowe dla budżetu UE
- Przyjmuje się, że rodzaje nieprawidłowości wskazane w wytycznych KE (lub zbliżone) to nieprawidłowości wywołujące skutki finansowe
- wykaz nie jest wyczerpujący – do innych naruszeń należy podejmować działania analogiczne

Pozostałe informacje

Kontrole w liczbach w FEnIKS

- W roku obrachunkowym 2025/26 w FEnIKS przeprowadzono 803 kontrole:
  - 578 kontroli PZU oraz
  - 225 kontrole aneksów
- Prowadzone działania naprawcze:
  - szkolenia dla beneficjentów
  - bieżąca współpraca z beneficjentami w zakresie prowadzonych i planowanych postępowań;
  - bieżące przekazywanie beneficjentom informacji o dokumentach i zaleceniach
  - kontrole ex-ante

Dobór próby do kontroli planowej ex post

- Podmioty zobowiązane do stosowania ustawy PZP:
- 1 umowa (zamówienie) na podstawie analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa (art. 598 ustawy Pzp) – metodologia w zaleceniach
- 1 umowa (zamówienie) o najwyższej wartości spośród zamówień poniżej progów unijnych (z art. 3 ustawy PZP), ale powyżej 80 tys. PLN
- 1 umowa (zamówienie) w sposób losowy, spośród tych zamówień które nie były kontrolowane pow. 80 tys. PLN

Dobór próby do kontroli planowej ex post

- Zamawiający sektorowi:
- j.w.
- W braku umów na podstawie analizy prawdopodobieństwa, kontrola 2 umów poniżej progów unijnych
- Podmioty niezobowiązane do stosowania ustawy PZP:
- 2 umowy (zamówienie) o najwyższej wartości spośród zamówień poniżej progów unijnych (z art. 3 ustawy PZP), ale powyżej 80 tys. PLN
- 1 umowa (zamówienie) w sposób losowy, spośród tych zamówień które nie były kontrolowane pow. 80 tys. PLN

Aplikacja e-Kontrole

- Nowe w perspektywie 2021-2027
- Dla projektów, dla których złożono WoD
- Aplikacja obejmuje cały proces kontroli:

inicjowanie kontroli, wyznaczanie zespołów kontrolujących, wypełnianie list sprawdzających w postaci gotowych szablonów lub jako załączniki, informacje pokontrolne lub notatki pokontrolne, sporządzanie i monitorowanie zaleceń, zastrzeżenia podmiotu kontrolowanego, rejestrowanie informacji o kontrolach zewnętrznych

- Podpisywanie dokumentów i doręczanie poza aplikacją

Wybrane ustalenia audytowe

Ustalenie nr 12 Audytu KE (2011/PL/REGIO/J4/1038/1)

Przesłanki, które nie mogą stanowić podstawy do obniżenia korekty (przykładowo):

- brak protestów/odwołań wniesionych przez oferentów
- liczba ofert/wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu złożonych w ramach danego postępowania
- fakt, że zamawiający nie odrzucił żadnej oferty w wyniku oceny zgodności z danym wymogiem
- żadni oferenci nie zostali wykluczeni i żadne oferty nie zostały odrzucone
- wartość elementów zamówienia dotkniętych naruszeniem

P.1 Normy i znaki towarowe, którym nie towarzyszą słowa „lub równoważne”

Ustalenie nr 5 Audytu KE z 2019 r. (REGC414PL0191) – stan faktyczny

- Zamawiający nie zamieszczali słów „lub równoważne” za każdym razem, gdy specyfikacje techniczne odnosiły się do **normy**, ponadto żądano materiałów pod konkretnym **znakiem towarowym.**
- W specyfikacji technicznej lub w ogłoszeniu o zamówieniu zawarto **ogólne stwierdzenie**, wyraźnie dopuszczające rozwiązania równoważne.

Ustalenie nr 5 Audytu KE z 2019 r. (REGC414PL0191) – ustalenie

- **Brak słów „lub równoważne” po każdym odniesieniu do norm w dokumentach przetargowych narusza wymogi dyrektyw** - art. 42 i art. 18 ust. 1 i 11 dyrektywy 2014/24/UE **zostały naruszone**
- Uznano, że to **naruszenie ma charakter formalny**, który nie uzasadnia korekty finansowej.

Ustalenie nr 5 Audytu KE z 2019 r. (REGC414PL0191) - ZALECENIA

1. Usprawnienie kontroli dot. przestrzegania przepisów dyrektyw w zakresie norm i znaków towarowych
2. Poinformowanie beneficjentów:

- o ich odpowiedzialności za zapewnienie pełnej zgodności SIWZ (SWZ) z wymogami dyrektyw UE oraz
- aby **zaprzestali stosowania ogólnego sformułowania** dot. równoważnych znaków towarowych i norm jedynie na początku specyfikacji.

Każdemu odniesieniu do nieobowiązkowych norm lub znaków towarowych w dokumentacji przetargowej powinno towarzyszyć sformułowanie „lub równoważne”.

UWAGA!

- Wszystkie takie naruszenia wymagają zbadania, czy specyfikacje techniczne zostały sformułowane w sposób **zapewniający równy dostęp** i **otwarcie na konkurencję**.

P.2 Normy obowiązkowe, którym nie towarzyszą słowa „lub równoważne”

P.2 Normy obowiązkowe, którym nie towarzyszą słowa „lub równoważne” – stan faktyczny

- Zamawiający w postępowaniach na zakup karetek pogotowia ratunkowego w opisie przedmiotu zamówienia zawarł odniesienie do polskich norm przenoszących europejskie normy zharmonizowane, tj. PN-EN 1789 i PN-EN 1865, bez dodania określenia „lub równoważne”.

- Art. 36 ust. 2 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym:

„zespół ratownictwa medycznego jest wyposażony w specjalistyczny środek transportu sanitarnego, spełniający cechy techniczne i jakościowe określone w **Polskich Normach** przenoszących europejskie normy zharmonizowane”.

- Art. 70a ust. 2 i 3 o zakładach opieki zdrowotnej:

„transport sanitarny wykonywany jest specjalistycznymi środkami transportu lądowego, wodnego i lotniczego, które muszą spełniać cechy techniczne i jakościowe określone w **Polskich Normach** przenoszących europejskie normy zharmonizowane”.

-

P.2 Normy obowiązkowe, którym nie towarzyszą słowa „lub równoważne” – stan prawny

- Przepis art. 101 ust. 4 ustawy PZP wymaga dodania wyrażenia „lub równoważne”:

„Opisując przedmiot zamówienia przez odniesienie do norm, ocen technicznych, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 oraz ust. 3, zamawiający jest obowiązany wskazać, że dopuszcza rozwiązania równoważne opisywanym, **a odniesieniu takiemu towarzyszą wyrazy "lub równoważne".**

- Przepis art. 42 ust. 3 dyrektywy 2014/24/UE stanowi, że:

„…w zakresie, w jakim są one zgodne z prawem unijnym, specyfikacje techniczne formułuje się w jeden z poniższych sposobów:
b) poprzez odniesienie do specyfikacji technicznych oraz (…) do: norm krajowych przenoszących normy europejskie (…); **każdemu odniesieniu towarzyszą słowa "lub równoważne"**…”

P.2 Normy obowiązkowe, którym nie towarzyszą słowa „lub równoważne” – wyjaśnienia IZ

- Normy zharmonizowane - na przykładzie tekstu normy EN 1789 widać, że norma EN opracowana na poziomie europejskim **jest identyczna** jak norma krajowa w danym kraju członkowskim. Zatem pomiędzy tymi normami zachodzi równoważność i niezależnie od kraju ich zastosowania nie występuje utrudnienie uczciwej konkurencji.
- Co więcej z lektury normy DIN-EN 1789 i PN-EN 1789 wynika, że certyfikat wystawiany przez notyfikowaną jednostkę certyfikującą wystawiany jest na zgodność z normą EN 1789.
- Spełnianie wymagań określonych w normie EN 1789 wynika bezpośrednio z dyrektywy 2007/46/WE ustanawiającej ramy dla homologacji pojazdów silnikowych (…).
- Nie jest także możliwym wystąpienie rzeczywistej czy też potencjalnej szkody w budżecie ogólnym UE.

P.2 Normy obowiązkowe, którym nie towarzyszą słowa „lub równoważne” – stanowisko KE

- W tym audycie KE ostatecznie podtrzymała konieczność nałożenia korekty finansowej **według stawki 5% wydatków kwalifikowalnych.**

P.3 Restrykcyjne i nieproporcjonalne warunki w specyfikacji technicznej

P.3 Restrykcyjne i nieproporcjonalne warunki w specyfikacji technicznej – stan faktyczny

- W ramach projektu dokonano zakup zestawów do nauki programowania (roboty programowalne) i rejestratorów danych do cyfrowych laboratoriów szkolnych na kwotę 1.2 mln PLN (brutto) - powyżej progu UE.
- Specyfikacje techniczne zawierały obowiązkowy warunek: **reakcja serwisu gwarancyjnego po sprzedaży była wymagana w ciągu max 6 godzin** od zgłoszenia, **a naprawa wadliwego sprzętu w ciągu max 1 dnia roboczego.**
- Zgodnie **z wymogiem umowy podpisanej ze zwycięskim oferentem nie można przerwać użytkowania sprzętu na dłużej niż 4 dni robocze**, w przeciwnym razie wykonawca jest zobowiązany do zapewnienia zastępczego sprzętu.
- Zgodnie z art. 42 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE cechy określone w specyfikacjach technicznych muszą być „związane z przedmiotem zamówienia oraz są proporcjonalne do jego wartości i celów”.
  Art. 42 ust. 2 stanowi, że „specyfikacje techniczne zapewniają równy dostęp wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia i nie tworzą nieuzasadnionych przeszkód dla otwarcia zamówienia publicznego na konkurencję”.

P.3 Restrykcyjne i nieproporcjonalne warunki w specyfikacji technicznej – ocena audytorów KE

- wymóg ten jest nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia, ponieważ dostawa sprzętu edukacyjnego do szkół podstawowych **nie stanowi pilnej potrzeby**, która wymagałaby rozwiązania w tak krótkim czasie. Ponadto **wymóg ten mógł stanowić nieuzasadnioną przeszkodę ograniczającą konkurencję** dla dostawców znajdujących się w bardziej odległych rejonach.
- swoje oferty złożyły 4 przedsiębiorstwa: 4 oferty na część 1 i 2 oferty na część 2; 1 oferta na część 1 została odrzucona w trakcie oceny. Mimo że zapewniono minimalny poziom konkurencji, **warunek ten mógł być zniechęcający i mógł mieć skutek ograniczający konkurencję**.
- Ponadto zapisy specyfikacji technicznej **nie są spójne z wymogiem umowy podpisanej ze zwycięskim oferentem** (łagodniejsze zapisy we wzorze umowy).

P.3 Restrykcyjne i nieproporcjonalne warunki w specyfikacji technicznej – korekta 5%

- Ponadto jedno zainteresowane przedsiębiorstwo, które ostatecznie nie złożyło oferty, zwróciło się z wnioskiem o zmianę tego warunku, ponieważ uznało go za restrykcyjny i dyskryminacyjny (instytucja zamawiająca nie odpowiedziała jednak na ten wniosek)
- Audytorzy Komisji uznają powyższe za naruszenie art. 42 ust. 1 i 2 dyrektywy 2014/24/UE ze względu na **nieproporcjonalny i restrykcyjny charakter**.
- Zgodnie z pkt 11 Taryfikatora należy zastosować **korektę finansową w wysokości 5%**

P.3 Restrykcyjne i nieproporcjonalne warunki w specyfikacji technicznej – wyjaśnienia

- W postępowaniu zostały złożone 4 oferty, co oznacza, że zapewniono konkurencję.
- Zapis ten nie był warunkiem udziału w postępowaniu ani nie stanowił kryterium wyboru oferty. Nie stanowił także podstawy do wykluczenia wykonawcy z postępowania lub odrzucenia oferty, a sam warunek nie decydował o wyborze najkorzystniejszej oferty.
- Instytucja zamawiająca wprowadziła także dalsze regulacje we wzorze umowy, która potwierdzają jego zamiary, aby przerwa w korzystaniu ze sprzętu objętego gwarancją nie trwała dłużej niż 4 dni robocze.
- Zgodnie z umową instytucja zamawiająca oczekiwała wykonania zobowiązań z tytułu gwarancji w ciągu 21 dni (a nie 6 godzin).

P.3 Restrykcyjne i nieproporcjonalne warunki w specyfikacji technicznej – odpowiedź KE

- Zgodnie z zapisami specyfikacji technicznych, wadliwy sprzęt należy naprawić (lub wymienić) w ciągu 1 dnia roboczego - warunek w tym dokumencie określono jako „wymagania minimalne”.
- Niespełnienie tego warunku spowodowałoby zatem odrzucenie oferty, bo zgodnie z SIWZ oferty niespełniające wymogów w nim określonych zostaną odrzucone.
- **Stanowił część warunków określonych w opisie przedmiotu zamówienia i jako takie były dla oferentów wiążące.**

P.4 Ograniczenie podwykonawstwa

P.4 Ograniczenie podwykonawstwa – stan faktyczny

- W ramach projektu dokonano zakup zestawów do nauki programowania (roboty programowalne) i rejestratorów danych do cyfrowych laboratoriów szkolnych na kwotę 1.2 mln PLN (brutto).
- Instytucja zamawiająca zastrzegła, aby kluczową część zamówienia, tj. dostawę do miejsc wskazanych przez instytucję zamawiającą wraz z rozmieszczeniem sprzętu, wykonawca wykonał osobiście.
- Art. 63 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE stanowi, że: „W przypadku zamówień na roboty budowlane, zamówień na usługi oraz prac związanych z rozmieszczeniem lub instalacją w ramach zamówienia na dostawy, instytucje zamawiające mogą wymagać, aby określone kluczowe zadania były wykonywane bezpośrednio przez samego oferenta [...]”.
- Zgodnie z przepisami tego artykułu ograniczenie podwykonawstwa w zamówieniach na dostawy jest dopuszczalne w odniesieniu do rozmieszczenia i instalacji, **ale nie w odniesieniu do dostaw**.

P.4 Ograniczenie podwykonawstwa – ustalenie

- instytucja zamawiająca wymagała, aby dostawy, rozmieszczenie i instalacja były realizowane przez głównego wykonawcę. Stanowi to naruszenie art. 63 ust. 2 dyrektywy oraz art. 36a ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp (starej) – obecnie art. 121 ustawy PZP, które dopuszczają ograniczenie podwykonawstwa w zamówieniu na dostawy tylko w odniesieniu do rozmieszczenia lub instalacji, a nie w odniesieniu do dostaw.
- Zgodnie z pkt 11 decyzji Komisji C(2019) 3452 final należy zastosować **korektę finansową w wysokości 5%** w odniesieniu do ograniczenia podwykonawstwa.

P.4 Ograniczenie podwykonawstwa – wyjaśnienia

- Jedynym celem i zamiarem instytucji zamawiającej było zrealizowanie zamówienia przez wykonawcę osobiście tylko w zakresie rozmieszczenia sprzętu elektronicznego we wskazanych lokalizacjach, aby uniknąć w przyszłości sporów na tym tle.

Zestawy do nauki programowania i zestawy rejestratorów danych składają się z kilku odrębnie pakowanych części, co wymaga odpowiedniego ich rozmieszczenia. Wiązało się to z koniecznością instalacji urządzeń, co nie mogło być wykonane przez podmiot inny niż główny wykonawca, ponieważ prawidłowe rozmieszczenie wymagało wiedzy w zakresie budowy i funkcjonowania zestawów.

P.4 Ograniczenie podwykonawstwa – wyjaśnienia

- Instytucja zamawiająca nie wykluczyła więc podwykonawstwa, ale zastrzegła, aby kluczową część zamówienia (ale nie jego całość), tj. dostawę do miejsc wskazanych przez instytucję zamawiającą wraz z rozmieszczeniem sprzętu, wykonawca wykonał osobiście.
- Samo prawidłowe rozmieszczenie sprzętu uwarunkowane wykonaniem dostawy pod nadzorem wykonawcy stanowiło kluczową część zamówienia.

P.4 Ograniczenie podwykonawstwa – ostateczne stanowisko KE

- Audytorzy Komisji przyjęli wyjaśnienia, ta część ustalenia zostaje **wycofana**.
- **Brak korekty**

P.5 Procentowe ograniczenie podwykonawstwa

P.5 Procentowe ograniczenie podwykonawstwa

- W specyfikacji do zamówienia na budowę odcinka obwodnicy beneficjent (Miasto) zastosował klauzulę w brzmieniu:

„Wykonawca zobowiązany jest wykonać własnymi siłami minimum 25% robót objętych zamówieniem.”

- Ustalenie:

Sporna klauzula ogranicza możliwość korzystania z podwykonawstwa z naruszeniem PZP (i dyrektywy). Celem tego przepisu jest bowiem zapewnienie, aby te części zamówienia, które wymagają szczególnej wiedzy i umiejętności, a których jakość wykonania jest zależna od indywidualnych właściwości wykonawcy, były faktycznie wykonywane przez podmiot, którego kwalifikacje zostały zweryfikowane w toku postępowania o udzielenie zamówienia.

P.5 Procentowe ograniczenie podwykonawstwa

- Instytucja zamawiająca była zobowiązana do wskazania konkretnych części zamówienia, które przyszły wykonawca miał obowiązek wykonać osobiście.
- Klauzula, która wskazuje jedynie w sposób domyślny udział procentowy robót odpowiadający części robót, które mają zostać wykonane przez wybranego oferenta, **nie pozwala ustalić, czy ograniczenie podwykonawstwa dotyczy takiego zakresu robót, którego wykonanie wymaga szczególnych umiejętności.**

P.5 Procentowe ograniczenie podwykonawstwa

- **Sprawa C-406/14 – pytanie prejudycjalne**
- Dyrektywę (2004/18) należy interpretować w ten sposób, że **instytucja zamawiająca nie jest uprawniona** do wymagania w drodze klauzuli w specyfikacji istotnych warunków zamówienia na roboty budowlane, **by przyszły wykonawca tego zamówienia wykonał własnymi siłami pewną, określoną procentowo część robót** objętych wspomnianym zamówieniem.

P.6 Znaki towarowe, którym towarzyszą słowa „lub równoważne”

P.6 Znaki towarowe, którym towarzyszą słowa „lub równoważne”

- Beneficjent uruchomił projekt polegający na budowie w jednym czasie 3 sieci wodociągowych w dzielnicach, które były połączone ze sobą poprzez zlewnię w centrum miasta.
- Jednocześnie uruchomiono 3 postępowania o bardzo podobnym przedmiocie zamówienia, czyli budowę sieci wodociągowej (pow. progów UE).
- We 3 przetargach znalazły się w spec. technicznej określone za pomocą nazwy producenta i typu studni połączeniowej.
- Była dopuszczona ogólna równoważność, ale we wszystkich 3 ofertach zwycięskich zostały zaoferowane te studnie określone w dokumentacji z nazwy i typu.

P.6 Znaki towarowe, którym towarzyszą słowa „lub równoważne”

- Problemy pojawiły się tuż po podpisaniu umów, gdyż:
  - dystrybutor regionalny tych studni w odpowiedzi na zamówienie Wykonawcy podniósł ceny o 300 procent.
  - dystrybutor wyznaczył terminy dostaw za 3 lata od daty zamówienia.
- Wykonawcy podnieśli alarm, gdyż termin wyznaczony przez Zamawiającego na wykonanie zamówienia wynosił 2 lata od daty podpisania umów.
- Co więcej Wykonawcy zwrócili się do producenta studni o zamówienie bezpośrednie. Producent odmówił, kierując do swojego dystrybutora.
- Z racji, że budowa była wykonywana na południu Polski, Wykonawcy zwrócili się do dystrybutora na terenie Czech, który także odmówił.